
ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

АПРИЛ 2015

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч
Период на провеждане	07 – 15 Април 2015г.
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1020 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана извадка по тип населено място с квота въз основа на признаците възраст, пол, образование
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

Регулярното тримесечно проучване на социално-политическите нагласи на агенция Алфа Рисърч, проведено в периода 7 – 15 април 2015г. сред представителна извадка от 1020 пълнолетни граждани от цялата страна, откроява следните по-важни тенденции:

- Ограничена обществена подкрепа за дейността на основните държавни институции. Доверието в президента (25.6%), правителството (22.7%), парламента (10.6%) и главния прокурор (11%) се запазва същото, или намалява с 1 до 2 процента спрямо януари 2015г.
- Продължаващ ръст в личния рейтинг на министър-председателя Б.Борисов (33.4%), който се покачва леко, но устойчиво след повторното влизане във властта.
- Класацията на най-успешните министри се води от Лиляна Павлова (26.3%), следвана от Петър Москов (24.3%). След него, с близки позиции в съотношението „позитивни-негативни оценки” се нареждат Томислав Дончев (15.3%), който губи част от подкрепата си и Ивайло Калфин, чийто рейтинг се покачва (19.7%). Ръст в личния индекс отбелязва и новият министър на вътрешните работи Румяна Бъчварова, а сериозен спад – финансовият Владислав Горанов, който заедно с икономическия Божидар Лукарски и образователния Тодор Танев получават най-ниска обществена подкрепа.
- Като най-успешни политики на правителството се оценяват инфраструктурната (38%), културната (29%), външната (25%), а като най-неуспешни – политиката по доходите (9%), следвана от икономическата, социалната и образователната (по 17%).

- Казусът КТБ продължава да вълнува общественото мнение и да трупа недоверие към политическата класа, за която се подозира, че заедно с новопоявилите се купувачи ще се възползва от активите на банката и свързаните с нея предприятия. 83% от българите смятат, че държавата не трябва да допуска сделката с фирмата-купувач от Люксембург.
- Спад на доверието най-вече при политиците в левия спектър: Георги Първанов (от 23% на 20%) и Михаил Миков (от 14% на 13%). При националистите по-значителен ръст е налице при Валери Симеонов (от 11% на 15%) и Красимир Каракачанов (от 13 на 16%), по-слаб при Волен Сидеров (от 8% на 9.4%). Лидерите на Реформаторския блок запазват позициите си без промяна – Р.Кънев и М.Кунева (по 14%), Б.Лукарски (9%).
- Подкрепата за лидерството на Борисов в правителствената коалиция и липсата на управленска алтернатива продължават да обуславят значима електорална преднина на ГЕРБ пред останалите политически сили. Ако изборите бяха следващата неделя 22.4% биха подкрепили ГЕРБ (спад с 0.8%), 10.2 % БСП (спад с 1.2%), 7% ДПС, 5.8% Реформаторския блок (спад с 0.7%), 5.7% Патриотичния фронт (ръст с 0.6%), 3.1% Атака (ръст с 0.5%), 2.2% АБВ. С 1% подкрепа партията на Бареков на практика изчезва.
- Общият извод от проучването е, че единствено в център-дясно е налице консолидирана подкрепа. Останалият политически спектър, и на равнище партии, и на равнище лидери е силно фрагментиран. Това не позволява мобилизация на обществена енергия, независимо от запазващите се високи нива на недоволство от дейността на държавните институции и икономическата ситуация в страната. На този фон потенциален риск би дошъл основно от разширяването на нишата за радикални популистки проекти, експлоатиращи вътрешната или външна несигурност.

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Доверие към правителството, премиера, министрите и водените политики

Шест месеца след старта на втория кабинет Борисов, оценките за дейността му започват плавно да се поляризират. Очакванията за реформи и липсата на видими резултати в най-проблемните направления засилват обществената критичност, а сред причините за бавния ход на промените най-бързо нараства тежестта на тезата, че липсва желание и политическа воля за провеждането им.

Към началото на април правителството успява да запази доверието си на равнището от началото на годината (23%), но отрицателните оценки бележат ръст от 36% до 40%. Сред най-последователните му привърженици се открояват симпатизантите на коалиционните партньори. Дори и тяхната подкрепа обаче не е напълно консистентна. Половината от избирателите на ГЕРБ (52%) застават твърдо зад кабинета, но сред тези на Реформаторския блок и АБВ подкрепата е в рамките на 25%. Мнозинството от симпатизантите на РБ – едни от най-взискателните в очакванията си за реални действия – се изместват към неутралната позиция (55%). Сред тези на АБВ и Патриотичния фронт дори е налице значителен дял неудовлетворени – съответно 33% и 43%.

Както при първото правителство на Борисов, така и при второто, йерархията на най-успешните за хората политики се оглавява от инфраструктурната (38%), следвана от политиките в областта на културата (29%) и външните работи (25%) Оценките, които хората дават обаче, са вече значително по-умерени в сравнение с тези преди три години. Подобна е тенденцията и при политиките в сферите на вътрешен ред и сигурност (23%) и спорта (23%). Единственият сектор, който бележи положителен ръст в оценките за последните години, стартирайки от много ниски стойности е здравеопазването (от 10% през 2012г. до 19% към момента).

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Отношението към водените политики намира отражение и върху персоналните оценки за дейността на членовете на кабинета. Въпреки общото критично отношение към правителството, премиерът Бойко Борисов успява да запази доверието на 33% от избирателите.

Все повече министри стават разпознаваеми за хората, което оказва влияние и върху оценката за работата им. Министърът на регионалното развитие Лиляна Павлова остава начело на класацията на най-одобряваните, повишавайки положителните си оценки от 21.4% през януари до 26.3% през април. Позитивен е трендът и в мнението за здравния министър Петър Москов – одобрението за действията му нараства от 21.1% в началото на годината до 24.3% през април. Тройката на най-успешните членове на кабинета се допълва от социалния министър Ивайло Калфин, положителните оценки за когото нарастват от 15.9% до 19.7%. Преобладаващо позитивни са мненията за работата на още няколко министри – Томислав Дончев (който обаче бележи лек спад спрямо януари от 18.7% до 15.3%), новия вътрешен министър Румяна Бъчварова, чиито положителни оценки нарастват от 3% до 8.6% и министъра на културата Вежди Рашидов - с ръст от 9.6% до 13.6% за същия период.

Като най-неуспешна се оценява работата на образователния министър Тодор Танев (1.8% положителни срещу 17.1% отрицателни оценки), финансовия Владислав Горанов (3.8% положителни срещу 16.7% отрицателни) и икономическия Божидар Лукарски (3.7% положителни срещу 16.3% отрицателни).

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Обществени нагласи към факторите за успех/неуспех на реформите – какво се променя и какво остава неизменно?

През последните 15 години е налице коренна промяна в обществените нагласи за условията, в които работят и резултатите от действията на българските правителства. Ако през 1999г. липсата на желани видими резултати се е отдавала преди всичко на обективни външни (войната и ембаргото за бивша Югославия) или вътрешни („наследството от Жан Виденов“) фактори, споделяни от близо половината от населението, то през 2015г. „обективните“ пречки губят всякаква обяснителна сила. Интересен и показателен за общественото ни развитие е още един щрих - за същите 15 години, независимо от смяната на поколения, правителства и политици, неизменно по стойност остава подозрението в корупция на българските политици, в което хората виждат основен фактор за неслучващите се реформи и добро управление (46% през 1999г. - 42% през 2012- и 45% през 2015). Наред с нееволюиращата корумпираност, на преден план излизат обаче и два други фактора – непрофесионализма на хората във властта (от 28% през 1999г. на 40% през 2012г. и 2015г.) и най-вече – липсата на желание и политическа воля за извършване на реформи (през 1999г. така са смятали едва 18% от българите, сега – двойно повече, 34%). Обръщането на фокуса в обществените нагласи – от обективните трудности към субективната воля на управляващите е ясен индикатор, че „ножът е опрял до кокала“ и нищо по-малко от решителни действия и видими резултати няма да удовлетвори очакванията от властта и управлението.

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Отношение към държавните институции

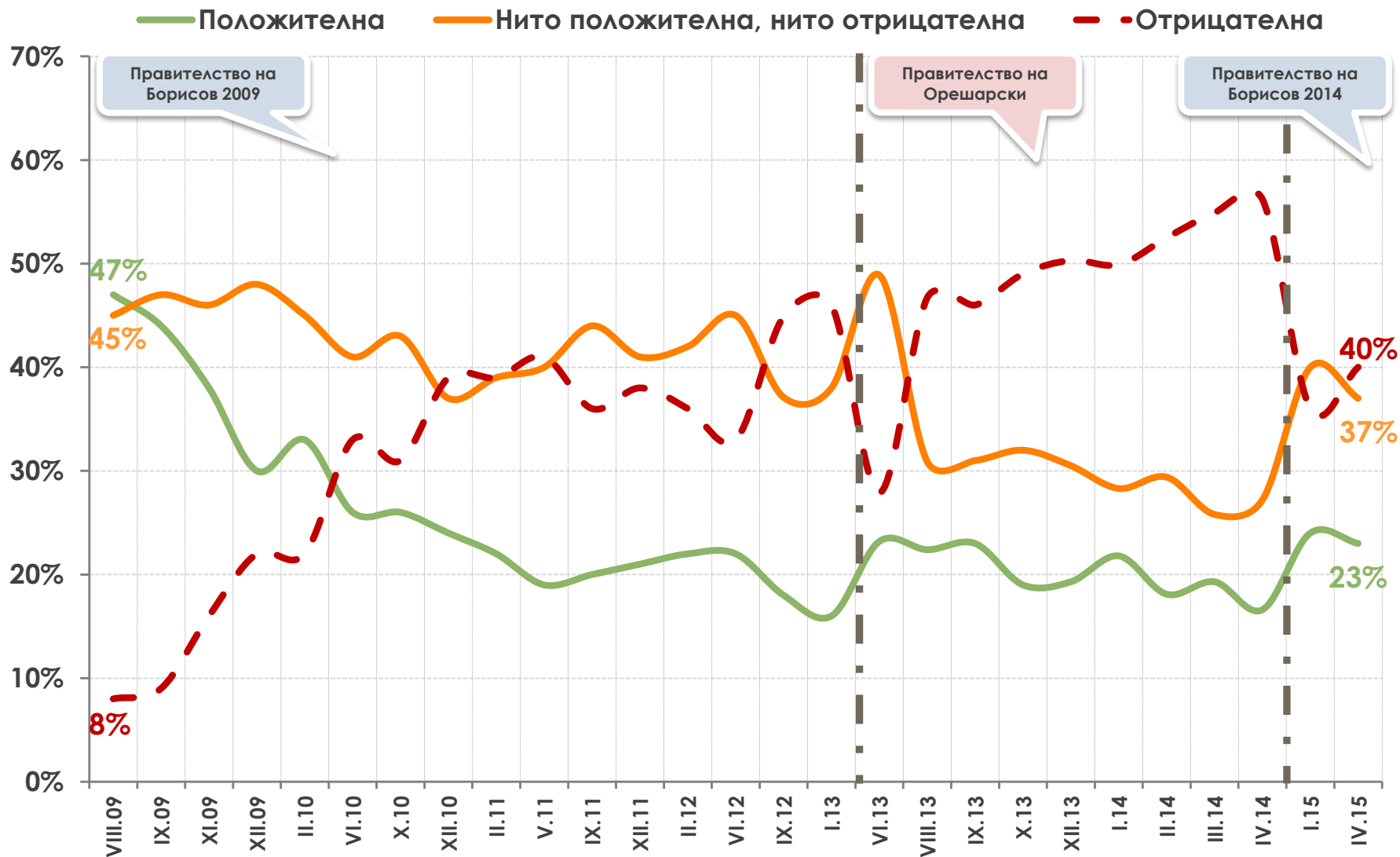
Поляризирано остава отношението към президента Росен Плевнелиев. Доверието към него бележи лек спад от 29% до 26% за последните три месеца, при 37% неодобрение и също толкова неутрални оценки.

Останалите държавни институции не успяват да преодолеят острия дефицит на обществено доверие. Парламентът запазва одобрение от 11%, но критиката за дейността му нараства рязко от 46% през януари до 53% през април.

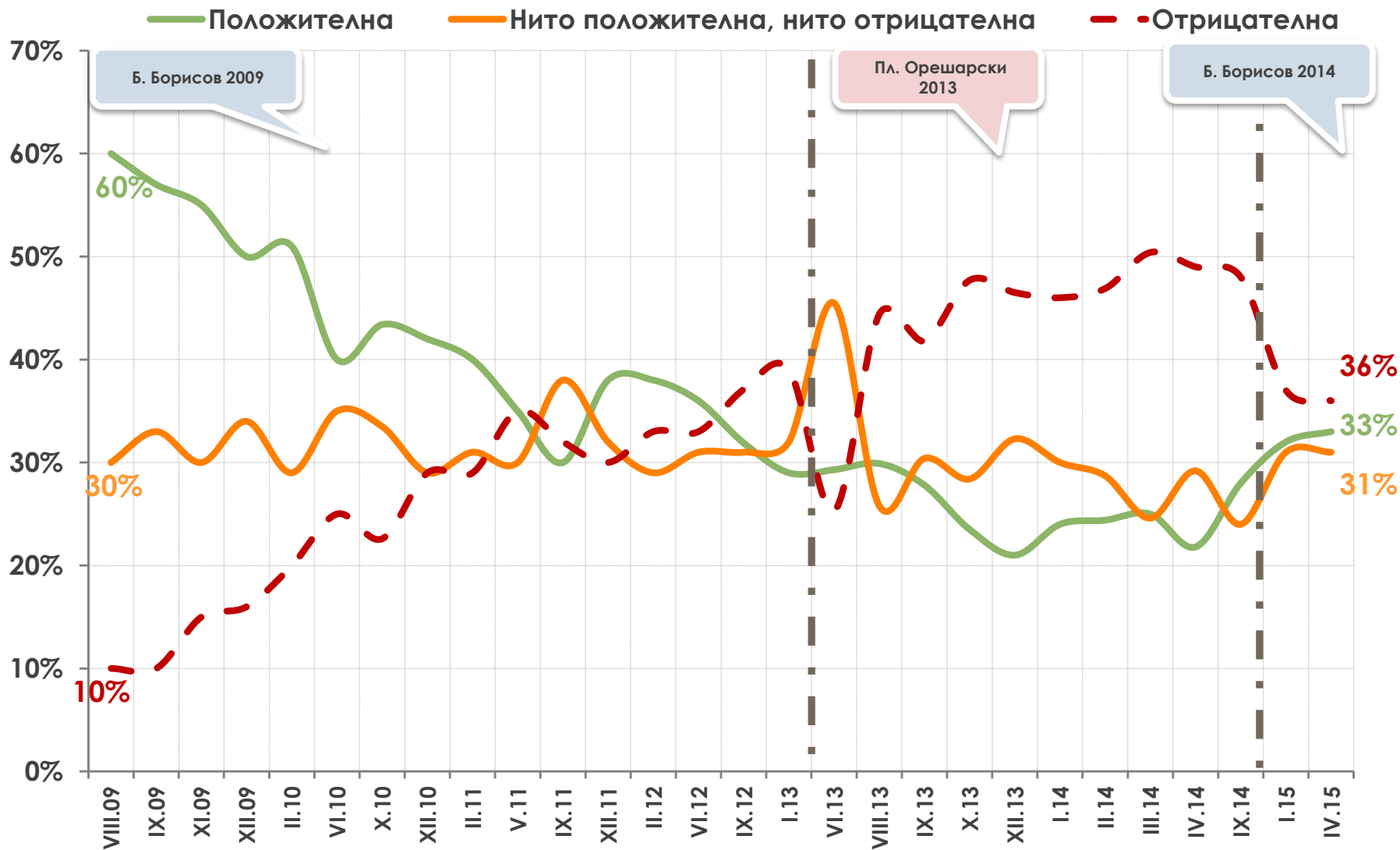
Публичната активност на прокуратурата също не води до промяна в обществените оценки за нейната ефективност. Работата на системата като цяло и главният прокурор Сотир Цацаров в частност, продължават да са сред най-неодобряваните от хората. Както в началото на годината, действията на главния прокурор получават 11% одобрение срещу 41% неодобрение.

Така, макар и критикувано, правителството остава една от малкото институции в чиято дейност избирателите разпознават отделни позитивни сигнали. Ако то успее да постигне видими резултати в относително кратки срокове, има шансове да запази или подобри общественото доверие към себе си, а партиите от управляваща коалиция – да разчитат на по-устойчива електорална подкрепа.

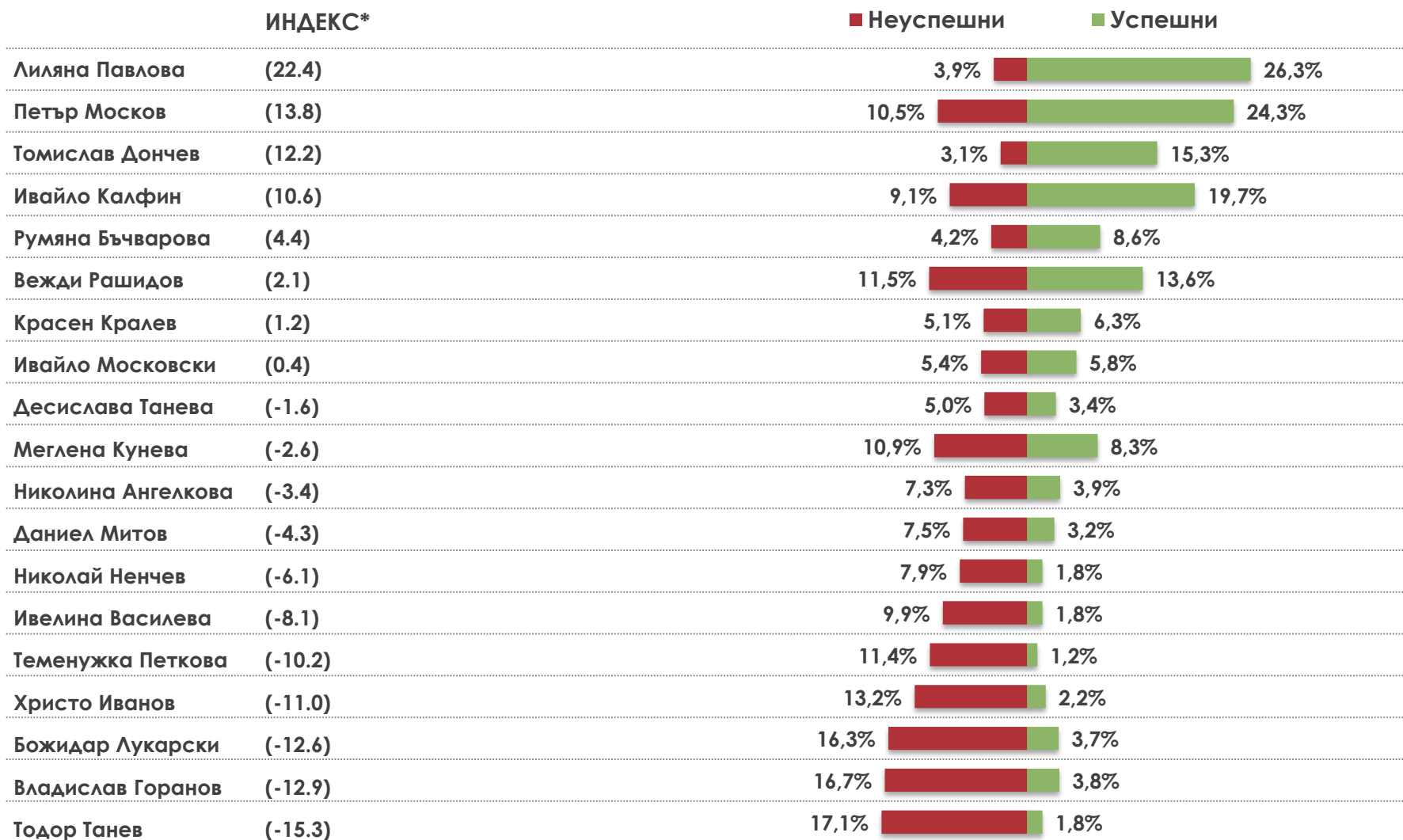
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

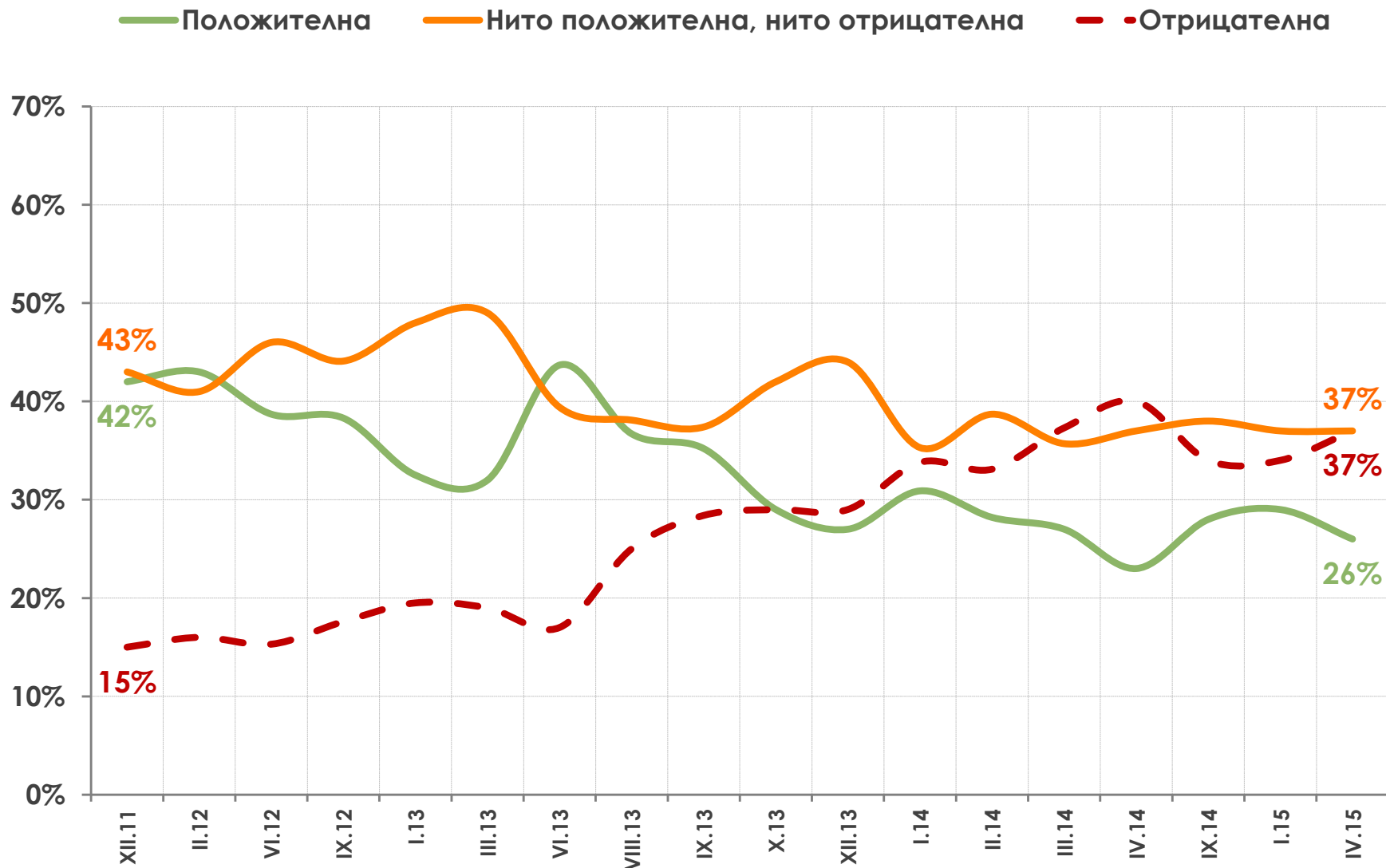

ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

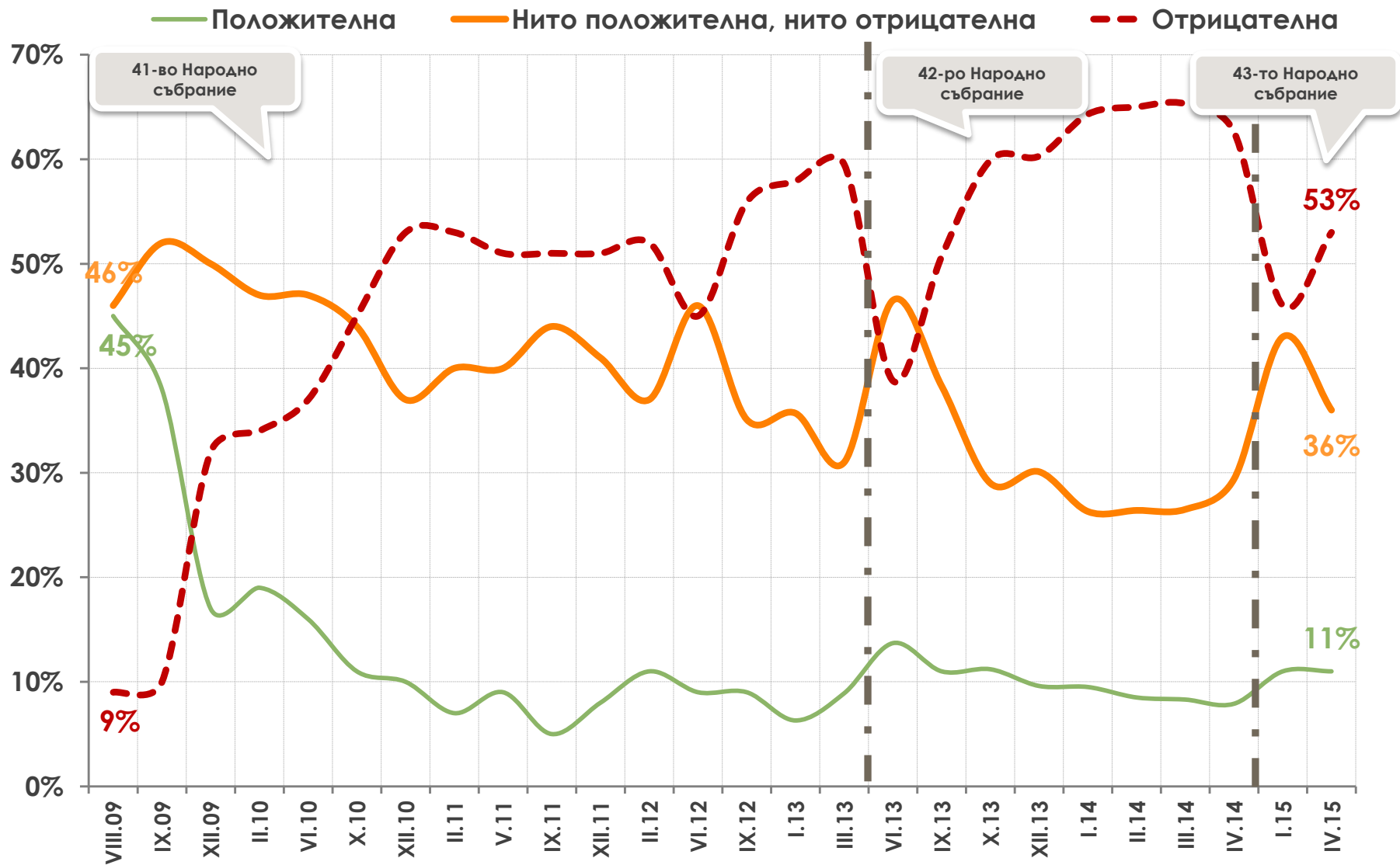

* Индексът за дейността на министрите се получава като разлика между дела на хората, които са ги определили като успешни и неуспешни.

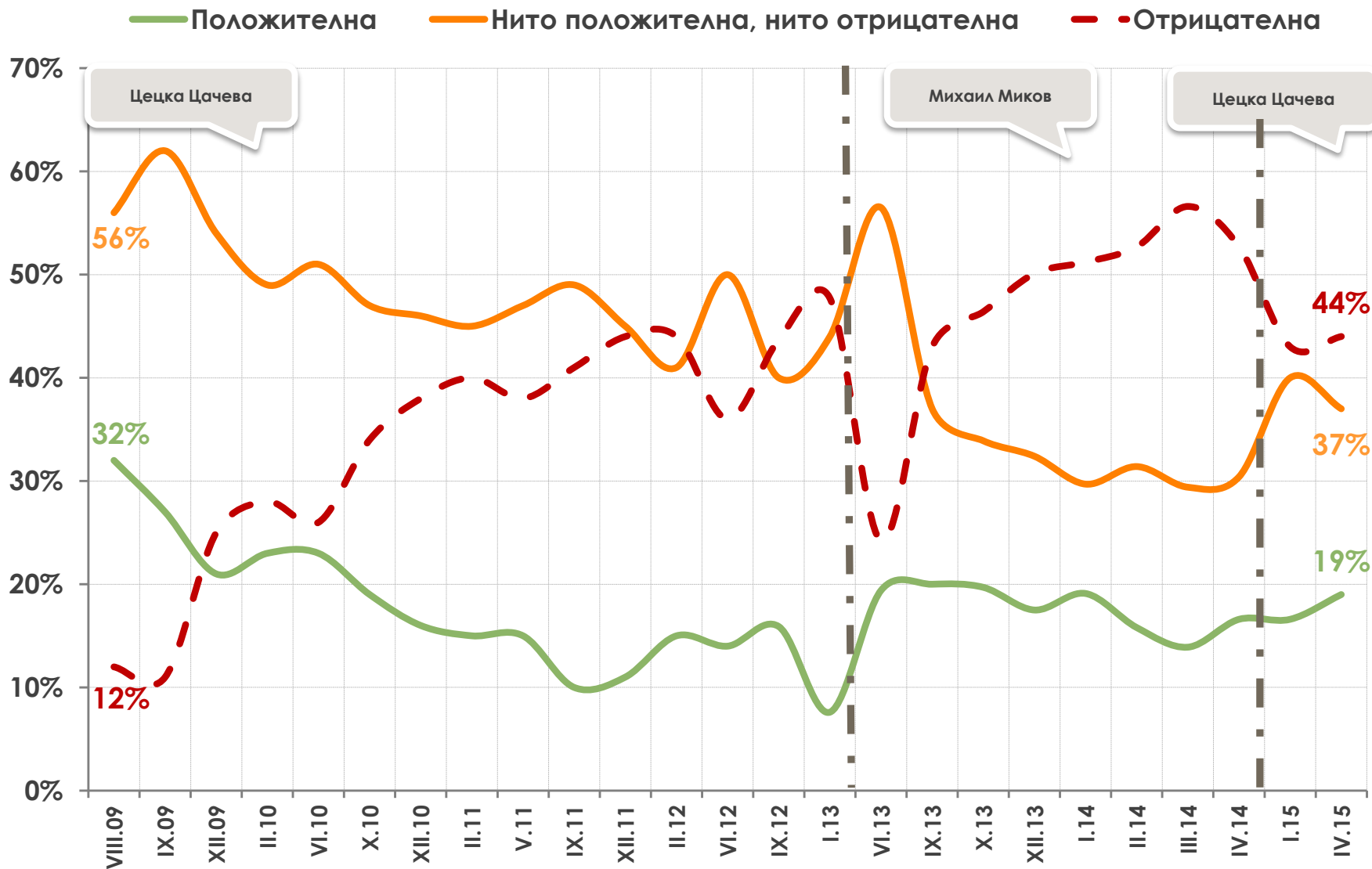
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА ПРЕЗИДЕНТА РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ

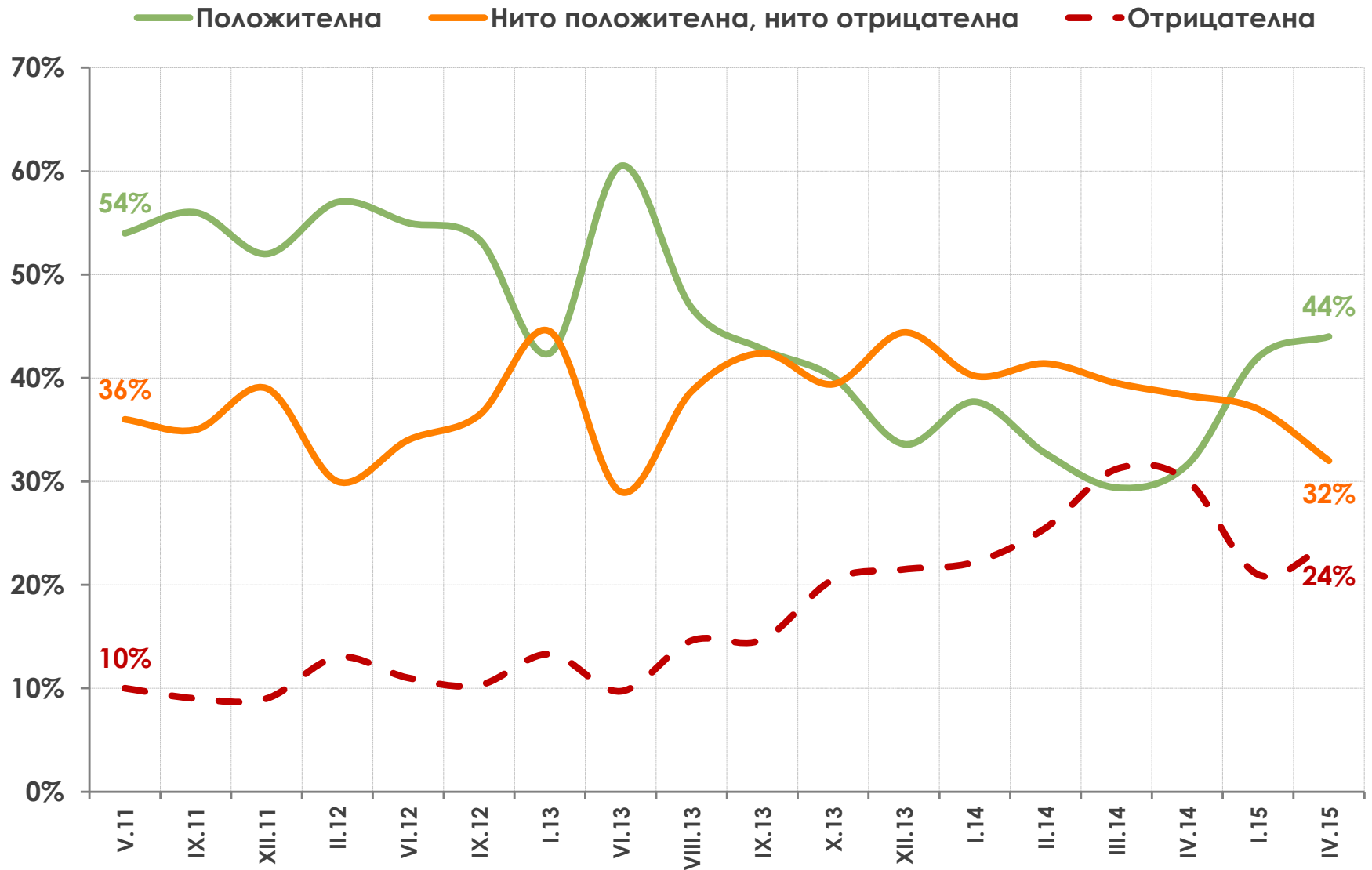
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА

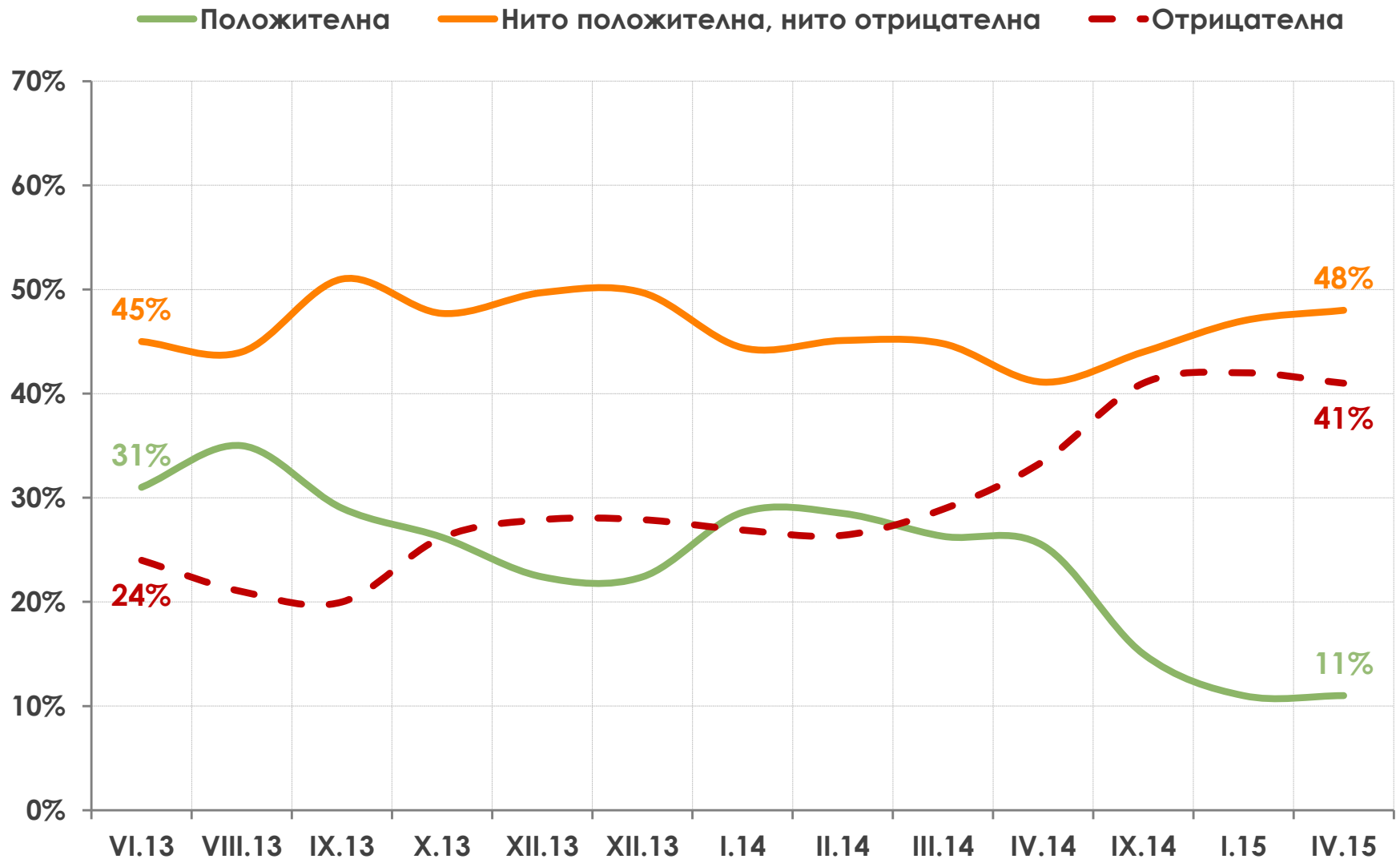

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕВРОКОМИСАР – КРИСТАЛИНА ГЕОРГИЕВА

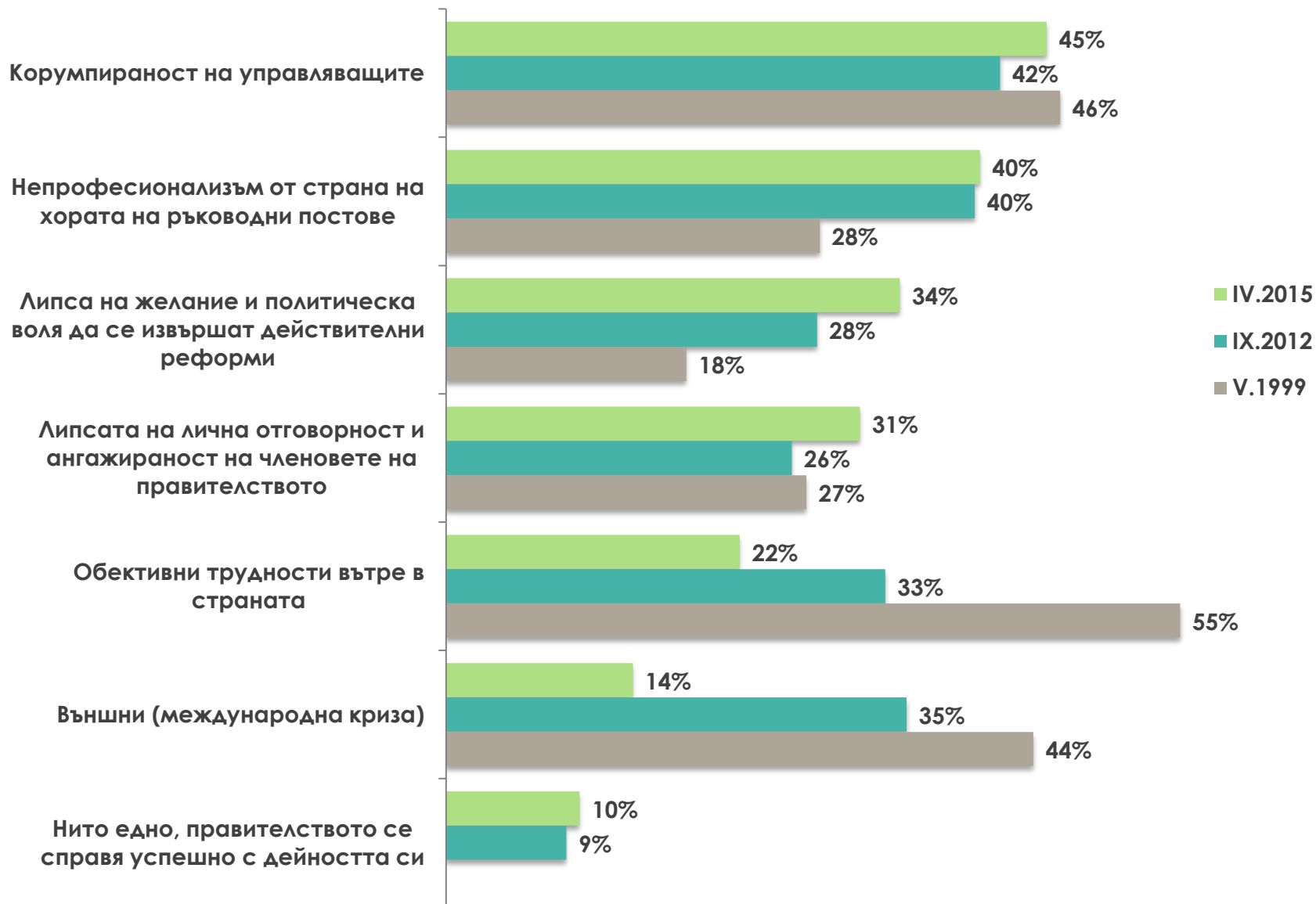
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТА НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР СОТИР ЦАЦАРОВ

КАК ОЦЕНЯВАТЕ ВОДЕНАТА ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО ПОЛИТИКА В СЛЕДНИТЕ ОБЛАСТИ?

КАКВИ СПОРЕД ВАС СА ОСНОВНИТЕ ПРИЧИНИ ПРАВИТЕЛСТВОТО ДА НЕ СЕ СПРАВЯ УСПЕШНО В ОПРЕДЕЛЕНИ НАПРАВЛЕНИЯ ИЛИ В ДЕЙНОСТТА СИ КАТО ЦЯЛО?

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

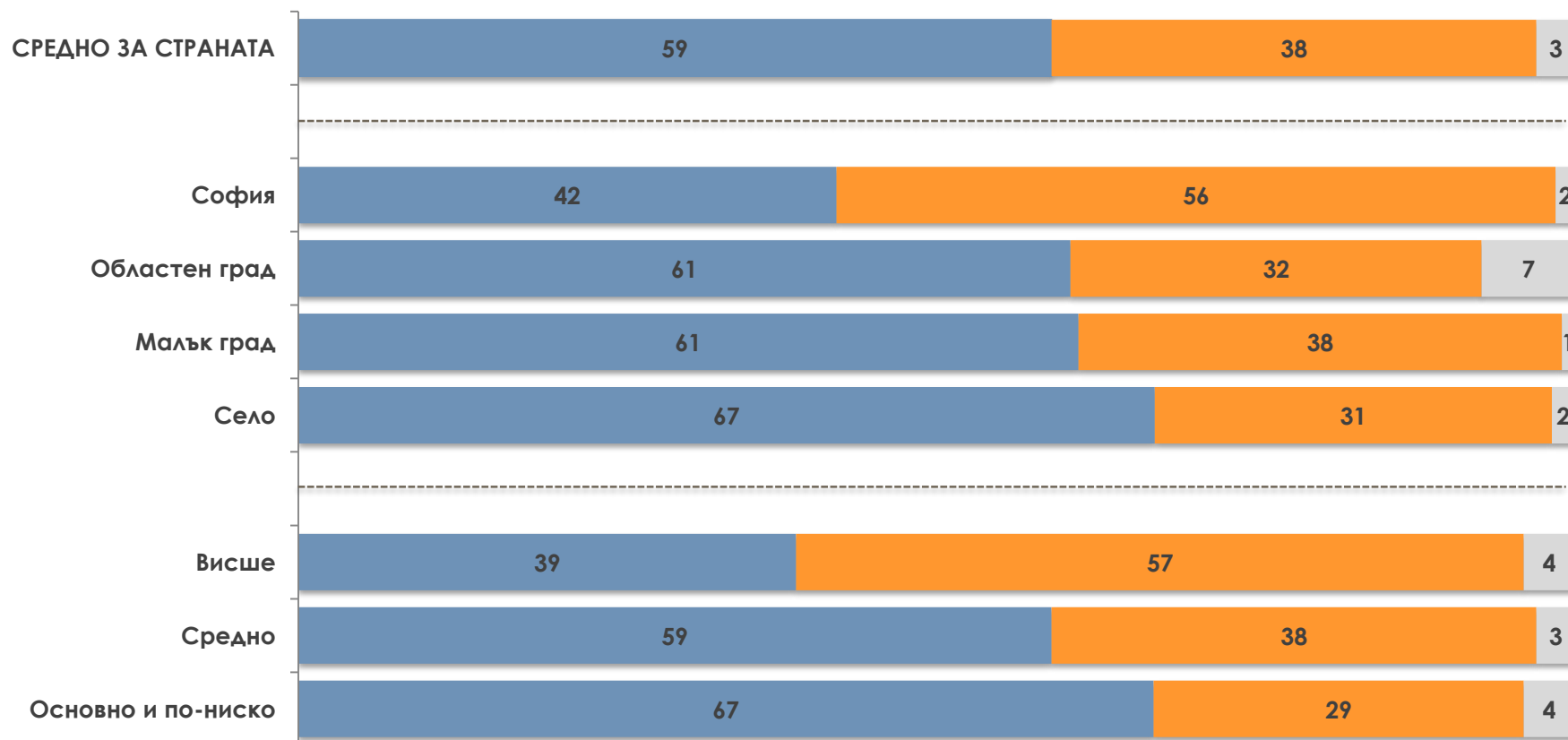
Обществени нагласи към увеличаването на пенсионната възраст – виж „кой какво работи”

Явните или неявни аргументи на управляващите срещу дълго дискутираното и дълго отлагано вдигане на пенсионната възраст се основават обикновено на негативните обществени реакции срещу това предложение. Настоящото проучване сочи, че и към момента делът на противниците на по-късното пенсиониране остава по-висок (59%:38%), но то показва и нещо по-важно – основният фактор, от който зависи приемането на реформата в удължаването на пенсионната възраст е характерът на упражнявания труд. Колкото по-високо образование имат хората, респективно, колкото по-висококвалифициран и интелектуален, творчески труд упражняват, толкова по-мотивирани са да работят по-дълго време (57%). Обратното, колкото по-ниско е образованието и квалификацията на хората, толкова по-силно е желанието за ранно пенсиониране (67%). Оттук и изводът, който се налага от тази част от проучването – докато в България доминира нискоквалифицираният, непривлекателен труд, дотогава ще е налице и съпротива срещу тази пенсионна реформа. Не ПР посланията, а промяната в образователните стратегии и осигуряването на по-висококвалифициран труд, са основните фактори, които могат да мотивират хората и така да подпомогнат както икономическото благосъстояние на домакинствата, така и осигурителната система.

НАГЛАСИ КЪМ ПЕНСИОННА РЕФОРМА

Кое от следните твърдения е по-близо до вашето мнение?

- Да се пенсионирам по-рано, дори да получавам по-ниска пенсия
- Да работя до по-късно, но да получавам по-висока пенсия
- Без отговор

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ, ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

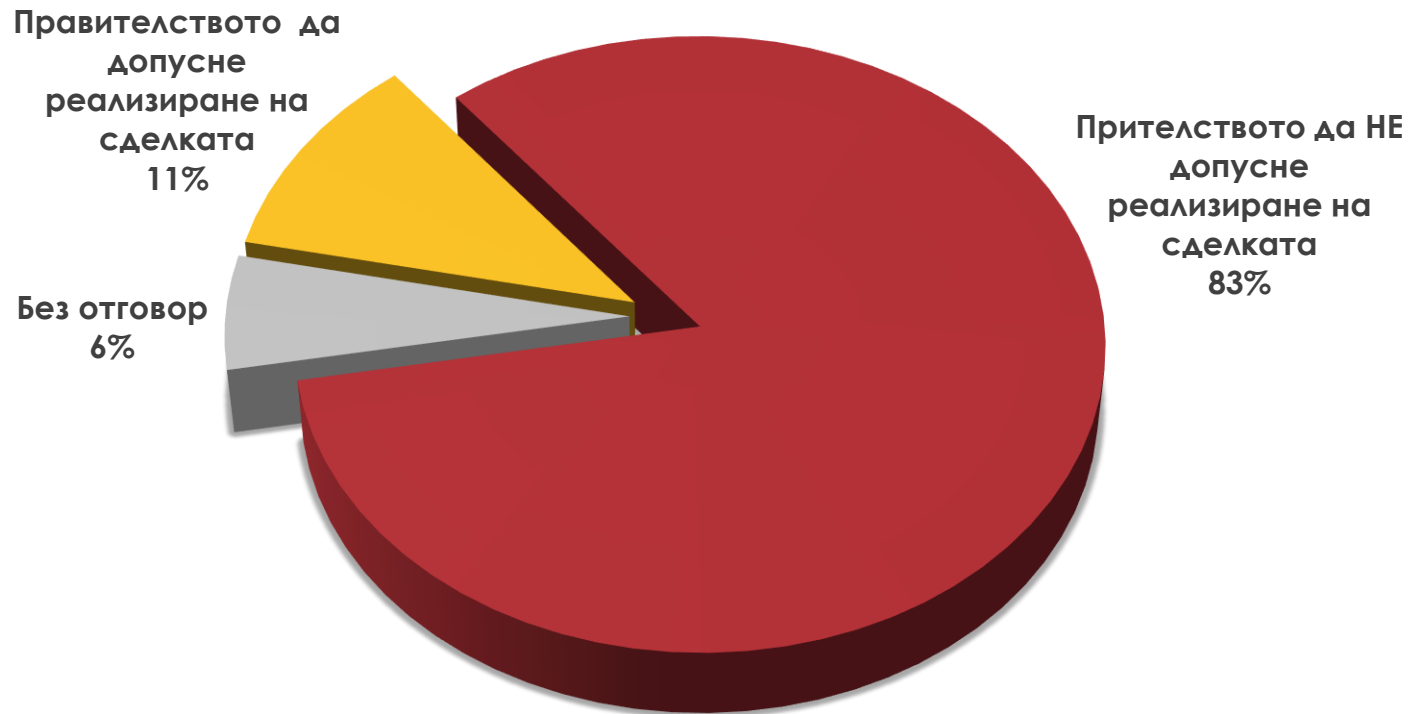

Казусът КТБ – индикатор за обществената нетърпимост към задкулиското икономическо преразпределение

Казусът с КТБ е сред актуалните примери за силна обществена нетърпимост към всякакви опити за „замитане на следите“ и задкулисно преразпределяне на икономически активи. Именно от тази гледна точка огромното мнозинство от 83% от българските граждани възприемат оповестената преди време сделка за продажба на активи от близки до Цветан Василев фирми на регистрираната в Люксембург компания LC33 като недопустима и смятат, че тя не трябва да се реализира, тъй като ще ощети както тях самите (68%), така и държавата (68%).

Нагласи към придобиването на компании близки до КТБ от чуждестранни инвеститори

Във връзка със заявеното желание чуждестранни инвеститори да придобият компании близки до КТБ, кое от следните две мнения споделяте?

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

Политическите лидери и политическото лидерство

Независимо от трудностите и противоречията, съпътстващи съставянето на настоящото правителство и относително ниската обществена подкрепа, при която функционира, лидерът на основната управляваща партия ГЕРБ, Бойко Борисов се очертава като единственият български политик, чийто рейтинг отново тръгва нагоре след връщането във властта. От октомври до април доверието в него нараства с 8 на сто. С 33% доверие и 36% недоверие, той успява да запази баланс между положителни и отрицателни оценки, докато при останалите партийни лидери негативните стойности превишават от 2 до 6 пъти позитивните. 76% от симпатизантите на ГЕРБ, 30% от тези на ПФ и 23% от тези на РБ дават кредит на доверие на Борисов.

Кризата в левия спектър очевидно е свързана и с криза на лидерството в него. М.Миков, с общо доверие от 13% (и само 54% сред симпатизантите на БСП) трудно може да спомогне за електорален пробив на БСП. От своя страна, ходовете на Г.Първанов по оттеглянето от председателския пост в АБВ и преминаването през нов избор, също не са повлияли позитивно на рейтинга му. Той губи 3% от януарските си стойности и се установява на 20% доверие при 43% недоверие.

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

Лютви Местан, заедно с Николай Бареков водят негативната класация на най-нехаресваните български политици – съответно със 79% и 81%. Разликата между тях е, че Местан може да разчита на твърдия ДПС електорат от 6-7% (в момента подкрепата му е сведена единствено до тези избиратели) , докато Бареков и партията му на практика изчезват от политическия пейзаж.

Статистически значим ръст през периода от януарското проучване на Алфа Рисърч до април отбелязват лидерите на националистически формации – В.Симеонов (15%), Кр.Каракаченов (16%) и в по-малка степен – В.Сидеров (9.4%). След Борисов, Симеонов и Каракачанов, имат относително най-ниски нива на обществено неодобрение (ок.39%), докато при Сидеров то се запазва 71%.

Практически няма промяна в рейтинга на лидерите от Реформаторския блок . М. Кунева и Р. Кънев се ползват с по 14% доверие при около 50% недоверие. Б. Лукарски и Н.Ненчев – с по 9% одобрение при 40% неодобрение и съответно, по-слаба разпознаваемост. Сериозен проблем за блока остава фактът, че сред симпатизантите му няма изразена категорична подкрепа за нито един от председателите на партии. 43% от избирателите на реформаторите имат положително отношение към Р.Кънев, 30% - към М.Кунева, по 17% - към Б.Лукарски и Н.Ненчев.

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЧЕСКИ ЛИДЕРИ И ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ

Електоралните нагласи – консолидация в център-дясно и фрагментация в останалия спектър

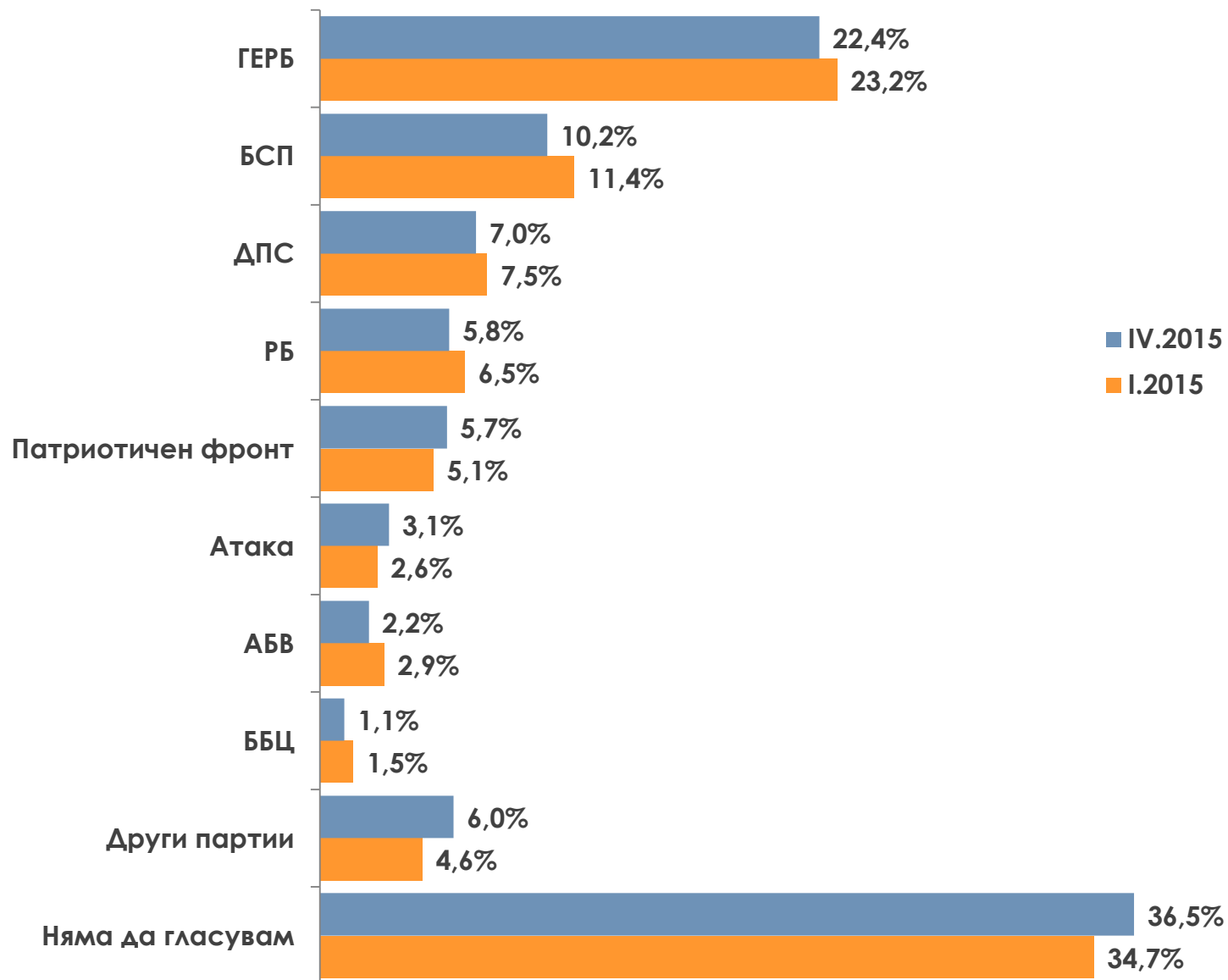
Електоралните нагласи, макар и в неизборна ситуация, показват запазващо се значително преимущество на ГЕРБ (22.4%) пред втората политическа сила БСП (10.2%), която продължава бавната си ерозия и се доближава все повече до ДПС (7%). Известен ръст е налице при Патриотичния фронт (5.7%), слаб спад – при Реформатрския блок (от 6.5% на 5.8%). Засилената активност на Атака, от една страна, и променливите позиции на АБВ към подкрепата за различни правителствени решения, от друга, извеждат националистите в лека преднина (3.1%) пред партията на Първанов (2.2%).

Анализът на доверието към политическите лидери и партии показва доминираща и консолидирана подкрепа единствено в дясно-център, основно около ГЕРБ и Борисов. Липсата на силно алтернативно лидерство не позволява възникването на по-силен протестен потенциал, независимо от запазващите се високи нива на критичност към работата на държавните институции и към икономическата ситуация в страната. Потенциален риск би дошъл основно от радикални популистки проекти, експлоатиращи и генериращи вътрешна или външна несигурност.

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ

Рейтинг на доверие	I.14	II.14	III.14	IV.14	IX.14	I.15	IV.15
Бойко Борисов	24%	21%	22%	23%	28%	32%	33,4%
Георги Първанов	30%	21%	17%	21%	22%	23%	20,2%
Красимир Каракачанов	-	-	-	-	-	13%	16,3%
Валери Симеонов	9%	9%	8%	7%	8%	11%	15,3%
Радан Кънев	7%	7%	7%	6%	7%	14%	14,8%
Меглена Кунева	12%	10%	7%	8%	11%	14%	14,3%
Михаил Миков	-	-	-	-	16%	14%	13,4%
Волен Сидеров	5%	4%	4%	5%	6%	8%	9,4%
Божидар Лукарски	-	-	-	-	-	8%	9,1%
Николай Ненчев	-	-	-	-	-	8%	8,4%
Лютви Местан	11%	10%	7%	7%	7%	7%	6,3%
Николай Барекров	10%	11%	8%	8%	8%	4%	3,9%

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ

За контакти:
Алфа Рисърч
ул. Искър 54
София

Tel.: +359 2 9836056
Fax:+359 2 9836067

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg